

Universitätsbibliothek Paderborn

**Institutio Vitæ Ad Exemplar Passionis Domini Et
Salvatoris Nostri**

Sgambata, Scipio

Dillingæ, 1686

Cap. VII. Sextam Beatitudinem esse Munditiem cordis Innocentia &
Simplicitate constantem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53753](#)

arbitremur, quibus, si minus re atque effectu prodesse possimus, animo certe & voluntate conemur. Vicissim autem Joannem contemplemur Virgini ministrantem; statim enim illam accepit in sua, statim Dominam constituit domus suæ. Quâ putas eam diligentia vel ab insidijs Judæorum defendit, vel à tempestatum injurijs, vel, nequid ei decesset, ubique prospexit? Ephesum quoque eam duxit, ut, qua in urbe Diana ab Ethnicis templô totius Asie celeberrimô colebatur, in ea Dei Matera p̄ijs coh inciperet. Discamus & nos Joannis imitatione tum proximis nostris omnia ad vitam tuendam opportuna sollicitè ministrare, tum sacris templis & religiosis domibus omnem liberalitatem ac beneficentiam exhibere.

CAPUT VII.

Sextam beatitudinem esse Munditiam cordis Innocentiâ & Simplicitate constantem.

Et circa horam nonam exclamavit Jesus voce magna dicens: Eli Eli! lamma

lamma sabacthani? hoc est Deus meus,
Deus meus! ut quid dereliquist me? In
hoc Domini Verbo Sextam Beatitudinem
contemplabimur, in cordis Munditia con-
sistentem. Cum enim ijs, qui Cor mun-
dum habent, peculiare ac proprium sit,
semper Deo frui, contemplatione & affe-
ctu ei inhærendo: *Beati mundo corde,*
quoniam ipsi Deum videbunt: nulli ma-
gis id debebatur, quam Christo Domino,
cujus humano corde nihil potest innocen-
tius, nihil purius, nihil mundius cogitari;
& tamen in ijs supremæ passionis angustijs
ad summam & cumulum cruciatum om-
nium hoc ultimum accessit, ut pars inferi-
or sacræ illius animæ, omni superioris il-
lustratione & consolatione fraudata, deser-
tam se jure quereretur, dicehs: *Deus me-*
us, Deus meus! ut quid dereliquisti me?
Primum igitur, in quo maximè cordis
mundities posita sit, videamus: deinde
quam beati sint, qui cor mundum habent;
tertiò quid hæc Domini verba nos doce-
ant. Sanè quid fit cor mundum, facilius est
verbô dicere, quam experimentô nōsse.
Cor vocamus Rationalem animæ partem;

in

in corde enim spiritus gignuntur , qui de-
inde in caput ascendentis illic rationis ope-
ra exercent : Sacrae autem litterae fontem,
unde vis intelligendi manat , spectantes,
in Corde eam potius quam in capite po-
nunt. Ratio porro humana Intellectu &
Voluntate constat. Illud igitur cor mun-
dum , cuius neque in Intellectu macula
est, neque in Voluntate. Maculatur au-
tum Intellectus maximè dolis, fallaciâ, fal-
sitate. Voluntas rerum omnium aut pra-
vis aut vanis affectionibus. Ita neque dolo-
sum & fraudulentum cor mundum est,
neque id , quod rerum terrenarum affectio-
nibus inquinatur. Superna illa Hierusa-
lem , quæ à pacis æternæ visione nomen
accepit , cordis mundi symbolum esse po-
test , quæ tota esse dicitur ex auro mundo
simili vitro mundo. Duo sunt in vitro
mundo, perspicuitas, & ab omni sorde pu-
ra mundities. Duo Cor mundum habet,
Simplicitatem , quæ est quædam animi
perspicuitas, in quo nihil opaci est, quô
dolus tegatur, nihil, quod radios verita-
tis excipi ac transmitti vetet: atque In-
nocentiam , quæ est omnis non modò cul-
px

pæ expers sanctitas, sed ab omni quoque affectu terreno, nedum sordido libera. Mundum cor primò est sincerissimâ simplicitate pellucidum, totum pervium veritati, nullius fallaciæ coloribus imbutum, nulla erroris labe maculatum, *Simile vitro mundo.* Deinde affectu voluntatis est purum, solidum, *aurum mundum*, absq; omni scoria vitiosæ affectionis. Sed quia mundities ex voluntate in intellectum transit, & ex innocentia simplicitas oritur, ideo priùs aurum, deinde vitrum nominatur, cùm dicitur : *Aurum mundum simile vitro mundo.* Nec prætereundum est, utrumque exemplum significare ejusmodi munditiem, quæ non modò maculâ & sorde careat, sed nec eam recipere apta sit. Nam lignum, vestis ac multa alia, et si munda sint, facilimè tamen maculas ejusmodi concipiunt, quæ difficilè elui possunt : at vitrum mundum sordes vel maculam contrahere non potest. Aurum quoque mundum ne auruginem quidem patitur ; ita cor mundum ejusmodi esse debet, ut non modò nullam habeat maculam, sed omnem respuat, ac rejiciat : ac voluntate qui-

Apocal.
21.v.18.

286 DE PASSIONE DOMINI.

dem ita dispositum sit, ut non modò nullius culpæ contagione sordescat, non modò nullius affectus humani, nequid sordidi laberi retineat, sed expurgatum atque excoctum instar auri perpetuò purum maneat, nec ullam auruginem reddat, denique nec facile extrinsecus ei aliquid lutis, vel cæni injectum concrescat, aut altius immissum concipiatur, sed excidat statim, aut leviter eluatur. O qui tale cor aureum haberet, in quo nihil scoriæ esset! Quid ejusmodi corde pretiosius? Quoad intellectum verò ita se habet cor mundum, ut simplicissimum ac sincerissimum sit: & sicut vitrum nihil aliud quam lumen capit, cætera omnia excludit, humores, liquores omnes, qui omnia corpora pervadunt, vitrum non excipit; soli patet luci, reliquis omnibus impervium est, ita cor ejusmodi veritatem tantum novit, huic totum patet, hanc neque excludere advenientem potest, neque exceptam cohibere, aut occludere.

*Psal. 39.
v. 10.*

tuam in Ecclesia magna. Ecce labia mea non prohibebø, Domine tu scisti. Veritatem tuam non abscondi in corde meo. Vi-

des

des pellucidum cor Davidis : quod nimirum erat secundum Cor Dei, quod pura lux est, pura veritas : & alibi ait: *Non adhæsit mihi cor pravum.* Nullius fallaciæ gluten, aut viscus adeò tenax fuit, nullius aulicæ fraudis bitumen adeò rapax, ut me ad se pertrahere posset, aut meo cordi vel leviter adhæresceret. Cor enim ejus Cristallinum erat cœlo simile, ut nihil aliud, quam ad divinæ lucis radios excipiendos ac transmittendos factum videretur. Ex his ergo cum constet, quid sit cor mundum, difficile non erit ostendere eos beatos esse, qui hujusmodi cor habent. Primum quidem humana quadam & humili beatitudine, quæ in tranquillitate animi posita est. Sanè ipsa tranquillitas nihil est aliud, quam cordis mundities. *Quid enim est, quod cor mundum turbari possit?* Num culpa conscientia : innocens est. Num violentior aliquis affectus : purum est ab omni cupiditate. Num suspicio, error, occulta machinatio : Simplex est. *Quid est, inquit Apostolus, quod vobis nocere possit, si boni emulatores fueritis?* hoc est, si id tantum judicetis, quod verum est, nulla

fraus,

Psa. 100
v. 3.

Six
fraus, nullus dolus vos perturbet, si id tan-
tum amaveritis, quod amandum est, nul-
lus vos rerum humilium aut sordidarum
affectus ceperit, quid est, quod vobis no-
cere possit: Impediet me quicquam, quo
minus vero assentiar, falsum averser: Ob-
stabit quidquam, quo minus voluntatem
meam ab omni sordido ac me indigno-
more contineam, ac puram servem: Hoc
si nemo prohibebit, nec voluntas nec in-
tellectus unquam suô bonô carebunt. Id si
erit, beati erimus. Duxi hanc humiliorem
& humanam beatitudinem esse, quæ etiam
Philosophis nota fuit. Sed est altior & sub-
limior beatitudo, quâ frui cor mundum
necessæ est, Dei præsentia. Deus enim Lux
est, quæ illuminat omnem hominem ve-
nientem in hunc mundum, & quemad-
modum sole fulgente, quicquid est pelluci-
dum seu diaphanum, ut vocant, illumi-
natur, ita quicquid est usquam purum,
mundum, expers fraudis ac doli, statim
divinæ lucis radios concipit. Omnis ani-
ma veritatis est cupida: Ipsa autem veritas
longè cupidior est sui ostendendi; lux e-
nim est, & illuminare omnes amat, pro-
inde,

inde, nisi alicujus erroris aut fraudis opacitas obseruat, diffunditur ac fulget. Deus idem bonum est; omnis anima boni cupida est, bonum autem ipsum longè cupidius sui diffundendi, ut, nisi cor pravo aliquo affectu præoccupatum sit, continuò in id se insinuet, totumque occupet. Quid autem beatius, quam voluntatem nostram totam Dei bonitate, intellectum totum Dei veritate occupari? His ita expositis, ad ipsa Domini verba contemplanda veniamus. Ait enim: *Deus meus, Deus meus!* ut quid dereliquisti me? justa querela mundissimi cordis: ac si diceret. Mihi Deus, mihi Sol, mea lux! quid est, quod in cor meum nullos radios immittis? certè illud nulla labes tegit, nulla nubes obvolvit, nulla caligo operit. Sed, quia Dominus Psalmum Davidis usurpavit, quem etiam, ut aliqui putant, totum submissa voce percurrit, minimè omisit deinde rationem afferre, cur Deus in cor ipsius mundissimum desisset aliquandiu radios sux consolacionis immittere. *Longè, inquit, à salute mea verba delictorum meorum.* Delicta enim nostra, quæ sua vocat, quia in se su-

T scepe-

Psa. 21.
v.2.

290 DE PASSIONE DOMINI.

sceperat, nubem interposuerant, quâ Domini cor tegebatur, & perpetua illa superioris partis illustratio arcebatur. Hæcerant, quæ, ut extrinsecus claro meridie nocturnas tenebras fecerant, ita interiorum illum solem superioris animæ partis, qui perpetuo meridie beatitudinis fulgens inferiorem sacræ illius animæ partem col lustrabat, eo tempore distinebant, ac radios vibrare prohibebant. Ergo peccata nostra non modò diviserunt inter nos & Deum nostrum, sed in ipso Deo ac Domino nostro eam divisionem & Ecclipsim fecerunt. Cordis nostri imundities cor mundum Domini texit & obumbravit. Sit nobis in posterum mundissimum cor, simplex, innocens, purum, insciuum doli, insciuum culpæ. Sed quo pacto id nobis erit, cum figmentum cordis humani primum sit ad malum omni tempore? tu igitur Dominc, cor mundum crea in nobis: crea, inquam, de nihilo; hoc enim, quod habemus, ita penitus maculas sordesque vitæ hujus imbibit, ut ijs nullô modô expurgari posse videatur. Ades in nobis emundator cor dium Spiritus, aqua munda, ignis expurgans

gans, & in nobis munda, quod est sordidum, quo corde puro & simplici te perfruamur largius.

CAPUT VIII.

Septimam Beatitudinem esse perfectam Pacificationem.

Cum ergo accepisset acetum, dixit: Consummatum est. Verbo hoc Dominus indicavit, officio Mediatoris, ad quod peragendum missus fuerat, se jam functum esse, & pacificasse omnia, quæ in cælis, & quæ in terris sunt, atque adeò respondet septimæ Beatitudini: Beati pacifici, quoniam filij Dei vocabuntur. Nostrum ergo erit, contemplari primum perfectam pacificationem, quam Filius Dei fecit in Cruce, deinde conari eam imitari, ut & nos filij Dei vocemur. Tria inter Deum & res creatas maximè dissidia erant, ad quæ concilianda Pacis sequester missus est Dominus. Primum Naturæ; nam Divina erat infinites altior & perfectior omni re creata, & proinde chaos magnum erat

T 2

inter